

Miðvikan

Ljósá lítil bygd við virknum fólki

Bygdin Ljósá sær ikki nógv út fyri verðini, tá ið koyrt verður framvið til Eiðis. Men her býr virkið fólk, og bygdin hevur eisini sína serligu søgu. Ein partur av henni skal lýsast í hesi og tveimum fylgjandi pørtum

1. partur

Fyri kortum gjørdis Poul Johannes Poulsen við Ljósá 80 ár. Í hesum sambandi greiddi hann frá søguni um Ljósá, og um hansara egna sjólív, har hann eisini upplivdi dramatiskar hendingar. Tær mest ógvisligu vóru, tá ið Poul Johannes forlisti við »Havfrúnni« í 1949, og tá ið hann í 1967 saman við beiggjanum strandaði á Kellingini.

Ljósá er niðursetubýgd av Eiði. Tey fyrstu niðursetufólkini kallaðust Jógvan og Sunneva úr Heimistovu. Tey eru í hvussu er flutt hagar í 1840. Stutt eftir, í 1850, flytir Hans Hansen (Trýkonu-Hanus) úr Pállshúsi suður hagar, sum kallast Millum Helli saman við konuni Else og teirra trimum børnum. Fólkatalið við Ljósá hevur í mong ár ligið millum 30 og 40. Saman við Svináir er Ljósá partur av Eiðis kommunu.

Inntil 1944 vóru Oyri, Oyrarbakki og Norðskáli eisini partur av kommununi

Meðan Eiði var ein tann fremsta bygdin í Eysturoynni, so var tað strævið at búgva við Ljósá.

Handil var eingin við Ljósá. Skuldi farast til handils var at fara til gongu til Eiðis ella at rógva yvir um sundið til Víkar. Eisini kundi farast suður eftir til Norðskála.

Annað dømi er, at áðrenn kirkja kom við Norðskála vóru lík av Oyri, Norðskála, Svináir og Ljósá førd við báti norður til Eiðis at verða jarðað.

Tað gekk eisini leingi til

Manniningin á "Queen" í 1927/28. Fremst vinstrumegin frá: Sofus Poulsen, Ljósá, Óla Jákup í Mirmansstovu, Eiði, Jógvan Poulsen, Ljósá, ókendur, ókendur, Petur Otto Ellingsgaard, Eiði, Jógvan á Lofti, Eiði, seinni Ljósá, Emil uppi í Stovuni, Eiði, og Jens Mikal Jensen, Tjørnuvík. Í miðjuni: ókendur, Andrias Poulsen, Ljósá, ókendur. Aftast: Dánjal Joensen, Vági, og ókendur úr Havn

tað kom skipað skúlagongd við Ljósá. Hon var so sum so fyrstu tíðina. Tá vóru tað bert lærarar sum komu framvið áleiðis til Eiðis, sum góvu børnunum nakrar tímar. Men tað var ikki verri enn so, triggir pápabeiggjar Poul Johannes gjørdust navigatørar.

Í tíðini hjá Poul Johannes var ferðalærari, sum skiftist

millum Langasand og Ljósá. Skúlin var í kjallaranum hjá teimum. Tað mundu vera um 10 næmingar. Hóast bert »hálva« skúlagongd, hevur hetta ikki darvað teimum, sum vuku upp við Ljósá.

Visti frá dreymi at maðurin var burturgingin

Poul Johannes er føddur 18.

september 1931. Foreldrini vóru Poulina og Sofus Poulsen.

Abbin í faðirætt var kallaður Jóannes í Gimbrunum. Omman var úr Oyndarfirði, Elsebeth undir Garði. Tey fingi seks børn, sum vóru:

Hans Pauli f. 1891, giftist við Súsonnu Hansen av Viðareiði f. 1894.

Jógvan, f. 1894. Fórst við Tór 2 undir krígnum. Eftir sat konan, Malla, tveimum børnum, Juhlert og Solveig. Alli, sum var giftur við Solveig, hevur eina áhugaverda frásøgn í hesum sambandi. Fleiri av húsunum við Ljósá vóru við í Brøðrasamkomuni. Ti kom Victor Danielsen javnan á vitjan. Eina náttina droymir Malla Victor koma móti húsunum hjá teimum. Tá sær hon Victor skrykkja eitt træ upp úr moldini. Tá fekk hon síni ringu ánilsi. Tá ið hon dagin eftir sær mannin, sum hevði boðstøðina í bygdin, koma móti húsunum, sigur Malla við hann: »Eg veit, hvat ið tú

vilt.« Tá var tað deyðsboðini hann kom við.

Sofus f. 1897 giftist við Poulinu Joensen úr Hoygarðinum í Leirvík. Tey vóru foreldrini hjá Poul Johannes.

Jovina Petra f. 1898 giftist við Jóan Karl Joensen. Hann var beiggji Poulinu.

Maurentius f. 1899. Hann hevði eina serliga søgu. Hann byrjaði sum vanligur fiskimaður og var millum annað við móðurskipinum »Ananu» í Grønlandi í 1935-36.

Hann fór so at sigla úti og var staddur í Danmark, tá ið landið var hersett í 1940. Undir krígnum fórði hann ein 70 tons bát millum Danmark og Svøríki. Hann flutti fólk, sum rýmdu undan týskarum, og eisini jødar til Svøríki, tá ið lagt varð eftir teimum í oktober 1943. Móti endanum á krígnum varð hann tikin og dømdur til deyða fyri hetta, men slapp tó við lívinum. Hann sat millum týðningarmestu fangarnar

hjá Gestapo á ovastu hædd í Shell-húsinum, tá ið bretar 21. mars 1945 bumbaðu húsið fyri at bjarga fangunum undan týskarum. Nakrir doyðu, men Mourentius slapp undan.

Hann giftist við Vilhelminu f. Petersen av Viðareiði.

Andrias f. 1905 doyði um 1931/32 av blóðeitran

Ljósá hevur átt skip

Hóast Ljósá er lítil bygd, so hevur hon átt skip. Tað var Hans Pauli, pápabeiggji Poul Johannes, sum keypti skonnartina »Queen« í 1927 og fórði hana flestu árin til hon 1. apríl 1933 varð ásigld við innsiglingina til Vestmannaoyggjarnar og gjørdist vrak.

Poul Andreas Mortensen úr Sørvági, seinni verfaðir Poul Johannes og beiggja hansara Andreas, fórði »Queen« í 1927 og 1928.

Omma Poul Johannes við Ljósá doyði ung, og Sofus, pápin, var tá bert 12 ár. Tá fóru børnini av bygd

Ljósá í dag